

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра соціальних технологій

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ О. М. Котикова

« _____ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
«БАКАЛАВР»

Тема: «ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДДЮ»

Виконавець: **Бутенко Катерина Олексіївна**

Керівник: **доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальних технологій Савельчук Ірина Борисівна**

Нормоконтролер _____ **Н.С Новікова**

Київ, 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра соціальних технологій

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Котикова О.М.

« _____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ**на виконання кваліфікаційної роботи****Бутенко Катерини Олексіївни**

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Технології соціальної роботи з молоддю» затверджена наказом ректора від «10» травня 2023 р. №666/ст.
2. Термін виконання роботи: з 08. 05. 2023 р. по 25. 06. 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи: літературні джерела з соціальної роботи, психології, соціальної педагогіки, соціальної психології, соціології, аналіз зарубіжних та вітчизняних підходів до визначення технологій роботи з молоддю, підбір методик соціальної роботи з молоддю .
4. Зміст пояснювальної записки: вступ, розділ 1 «Молодіжна соціальна робота: інновації розвитку та напрямки роботи», розділ 2 «Аналіз досвіду реалізації молодіжної соціальної роботи в територіальних громадах», висновки, список використаних джерел, додатки.
5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстрованого) матеріалу: 3 рисунків, 4 таблиць, 2 додатків, презентація основних результатів кваліфікаційної роботи в електронному вигляді.
6. Календарний план-графік.

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Обрання теми та наукового керівника кваліфікаційної роботи	Квітень 2023 р.	
2.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи	Травень 2023 р.	
3.	Визначення актуальності та стану проблеми, яка досліджується	Травень 2023 р.	
4.	Теоретичний аналіз літератури	Травень 2023 р.	
5.	Зібрання необхідних матеріалів та попереднє дослідження	Квітень-травень 2023 р.	
6.	Написання кваліфікаційної роботи	Травень- червень 2023р.	
7.	Проведення повторного дослідження	Травень 2023 р.	
8.	Подання готової кваліфікаційної роботи на розгляд керівнику	Червень 2023 р.	
9.	Доопрацювання кваліфікаційної роботи, отримання відгуку керівника, рецензії	Червень 2023 р.	
10.	Проходження попереднього захисту	15.05.2023 р.	
11.	Захист кваліфікаційної роботи	20-22.05.2023 р.	

7. Дата видачі завдання: « » _____ 2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Савельчук І.Б.
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання _____ Бутенко К. О.
(підпис випускника) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи: «Технології соціальної роботи з молоддю» 62 сторінок, 3 рисунків, 4 таблиць, 62 використаних джерел, 2 додатки.

МЕТОДИ РОБОТИ З МОЛОДДЮ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ РОБОТИ З МОЛОДДЮ, МОЛОДЬ..

Об'єктом дослідження є організація соціальної роботи з молоддю.

Предметом дослідження є технологічне забезпечення організації соціальної роботи з молоддю за місцем проживання.

Метою даного дослідження є дослідити особливості застосування технологій соціальної роботи з молоддю.

Завдання:

1. Охарактеризувати молодь як соціально-демографічну категорію.
2. Проаналізувати зміст, форм та методи соціальної роботи з молоддю.
3. Розкрити особливості організації роботи молодіжних центрів в Україні (на прикладі м. Бровари) .
4. Надати пропозиції щодо організації та планування роботи молодіжного центру за місцем проживання.

Методи дослідження: для досягнення мети, розв'язання поставлених завдань, було використано сукупність методів наукового дослідження: теоретичні: аналіз і синтез, узагальнення; емпіричні: метод аналізу документів, контент-аналіз, методи обробки інформації, метод порівняння.

Гіпотеза: своєчасно використані технології та методи соціальної роботи з молоддю впливає на успішність та результат вирішення проблеми.

Наукова новизна дослідження. Наукова новизна одержаних результатів полягає в спробі аналізу соціальної роботи з молодим населенням.

Практичне значення дослідження. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані положення та висновки, які можуть

бути використані в якості теоретичної та прикладної основи для розробки лекцій, навчальних матеріалів, практичних занять для студентів, а також у наданні рекомендацій щодо професійного самовизначення особистості, в тому числі особистості майбутніх соціальних працівників.

Апробація результатів роботи.

Апробація основних положень і висновків дослідження здійснювалась так: виступ «Молодіжна соціальна робота: інноваційні напрямки, проблеми та перспективи розвитку» на Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених “ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ. Конференція відбулася 04 – 07 квітня 2023 року в Національному авіаційному університеті.

Публікації. Бутенко К. О теза «Молодіжна соціальна робота: інноваційні напрямки, проблеми та перспективи розвитку» на Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених “ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ. Конференція відбулася 04 – 07 квітня 2023 року в Національному авіаційному університеті.

Структура та обсяг роботи : робота складається із вступу, двох розділів, висновків, переліку використаних джерел і викладенні на 63 сторінки. Список використаної літератури містить 62 найменувань (викладених на 6 сторінках).

ЗМІСТ	
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 МОЛОДІЖНА СОЦІАЛЬНА РОБОТА ІННОВАЦІЇ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМКИ.....	10
1.1 Молодь як соціально-демографічна категорія.....	10
1.2 Особливості технологій соціальної роботи з молоддю.....	14
1.3 Молодіжна соціальна робота як інноваційний напрям з молоддю людиною	18
Висновки до першого розділу.....	20
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДОСВІДУ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ.....	22
2.1 Особливості організації роботи молодіжних центрів в Україні.....	22
2.2 Зміст та форми соціальної роботи з молоддю в умовах молодіжних центрів (на прикладі м. Бровари).....	28
2.3 Організація та планування роботи молодіжного центра за місцем проживання.....	32
Висновки до другого розділу.....	47
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

Актуальність теми. Однією із важливіших та продуктивніших прошарків суспільства є молодь, без якої неможливий розвиток України та самого суспільства зокрема. У Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» зазначається, що молоддю вважаються громадяни України віком від 14 до 35 років. На відміну від радянського періоду, в першому десятилітті XXI ст. спостерігається активізація політичної свідомості, що втілюється у можливості молодим людям інтенсивніше обговорювати загальносуспільні проблеми, бути безпосереднім суб'єктом політичних процесів у державі.

Участь молоді у формуванні та реалізації політики та програм, що стосуються суспільства взагалі та молоді зокрема повинна відбуватися з урахуванням потреб молоді, співвіднесення їх реалізації з економічними можливостями держави [9].

Молодь як велика суспільна, соціально-демографічна група має спеціальні соціальні і психологічні риси, наявність яких визначається як віковими особливостями молодих людей, так і тим, що їх соціально-економічний і суспільно-політичний стан, духовний світ знаходяться у становленні та формуванні. Соціальна робота з молоддю ґрунтується на синтезі концепцій і практичних підходів, що вирізняються правовими, психологічними, педагогічними, соціологічними, адміністративними, організаційними та іншими ознаками.

Підходи до поняття «молодь» розвивали та впроваджували закордонні дослідники Г. Стенлі Хол, К. Грос, Ш. Блер, А. Фрейд, К. Мангейм та вітчизняні науковці І. Зверева, А. Капська, І. Мигович, Л. Тюптя та інші.

Соціальна робота з молоддю має загальнодержавний характер і повинна бути направлена на активізацію дій і розвиток партнерства її основних суб'єктів: органів державної влади, місцевого самоврядування, комерційних і некомерційних організацій, самої молоді, зокрема, щодо забезпечення ефективної реалізації

державних і громадських інтересів в процесі соціального становлення та самореалізації молоді. Водночас, пріоритетною стає діяльність уповноважених органів, підприємств, організацій та установ незалежно від їх підпорядкування і форми власності та окремих громадян, яка спрямована на створення соціальних умов життєдіяльності, гармонійного та різнобічного розвитку дітей та молоді, захист їх конституційних прав, свобод і законних інтересів, задоволення культурних та духовних, потреб [16].

Основними нормативно - правовими актами в цій сфері є Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» та Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні».

Метою даного дослідження є дослідити особливості застосування технологій соціальної роботи з молоддю.

Завдання:

1. Охарактеризувати молодь як соціально-демографічну категорію.
2. Проаналізувати зміст, форм та методи соціальної роботи з молоддю.
3. Розкрити особливості організації роботи молодіжних центрів в Україні (на прикладі м. Бровари) .
4. Надати пропозиції щодо організації та планування роботи молодіжного центру за місцем проживання.

Об'єктом дослідження є організація соціальної роботи з молоддю.

Предметом дослідження є технологічне забезпечення організації соціальної роботи з молоддю за місцем проживання.

Методи дослідження: для досягнення мети, розв'язання поставлених завдань, було використано сукупність методів наукового дослідження: теоретичні: аналіз і синтез, узагальнення; емпіричні: метод аналізу документів, контент-аналіз, методи обробки інформації, метод порівняння.

Практичне значення дослідження. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані положення та висновки, які можуть бути використані в якості теоретичної та прикладної основи для розробки лекцій, навчальних матеріалів, практичних занять для студентів, а також у наданні

рекомендацій щодо професійного самовизначення особистості, в тому числі особистості майбутніх соціальних працівників.

Апробація результатів роботи.

Апробація основних положень і висновків дослідження здійснювалась наступним чином: виступ «Молодіжна соціальна робота: інноваційні напрямки, проблеми та перспективи розвитку» на Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених “ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ. Конференція відбулася 04 – 07 квітня 2023 року в Національному авіаційному університеті (м. Київ).

Структура та обсяг роботи: робота складається із вступу, двох розділів, висновків, переліку використаних джерел. Список використаної літератури містить 62 найменувань (викладених на 6 сторінках).

РОЗДІЛ 1

МОЛОДІЖНА СОЦІАЛЬНА РОБОТА: ІННОВАЦІЇ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМКИ РОБОТИ.

1.1 Молодь як соціально-демографічна категорія.

Молодь є дуже серйозною силою. Сьогодні на наших очах відбувається структуризація молодіжного політичного простору. Але слід уточнити загальну систему молодіжних координат для виявлення таких процесів як: фізіологічне дозрівання, входження в соціум, освоєння соціальних норм, ролей, позицій, набуття ціннісних орієнтацій і соціальних установок при активному розвитку самосвідомості, творчій самореалізації, постійному особистому виборі власного індивідуального життєвого шляху [24]. Також потрібно звернути увагу на загальне бачення молодіжного соціокультурного простору і загальну тенденцію, яка є головною в розвитку молоді як узагальненого суб'єкта в системі стосунків в соціумі.

З погляду сучасного соціального пізнання важливим уявляється розгляд змісту основних підходів до визначення поняття «молодь».

Одне з перших визначень поняття «молодь» дано в 1968 р. соціологом В. Т. Лісовським: «Молодь – покоління людей, що проходять стадію соціалізації, засвоюють, а в певному віці вже засвоїли, освітні, професійні, культурні і інші соціальні функції. Залежно від конкретних історичних умов вікові критерії молоді можуть коливатися від 16 до 35 років» [7].

Лісовський, розглядаючи молодь як покоління, вважає, що ознакою покоління є не лише вік, але й єдність переконань, цілей, спільність переживання і відношення до життя, оскільки з віком покоління не втрачає соціальних рис, вихованих епохою.

Наступне визначення поняття молодь було дано соціологом І. С. Коном: «молодь – соціально-демографічна група, що виділяється на основі сукупності вікових характеристик, особливостей соціального положення і обумовлених тим чи іншим складом соціально-психологічних властивостей. Саме це визначення згодом стало основним в соціології молоді. Молодість як певна фаза, етап життєвого циклу

біологічно універсальна, але її конкретні вікові рамки, пов'язаний з нею соціальний статус і соціально-психологічні особливості мають соціально-історичну природу і залежать від суспільного устрою, культури і властивих даному суспільству закономірностей соціалізації» [3].

У житті молодої людини умовно можна виділити три основних періоди [2].

1. Період пошуку - коли молода людина сама для себе визначає та приймає рішення стосовно навчання і сфери професійної діяльності;
2. Період інтеграції в суспільство - пов'язаний із першими роками професійної діяльності;
3. Період інтенсивної творчості та продуктивної діяльності.

Молодь являє собою велику соціальну групу, що виділяється на основі наступних критеріїв в [19] (див. Рис. 1.1) :

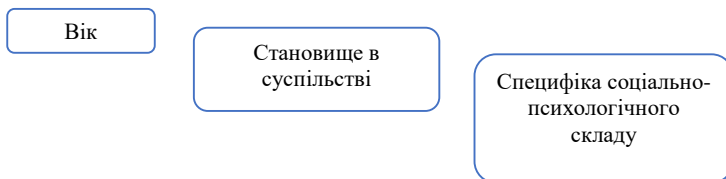

Рис. 1.1. Основні критерії молоді як соціальної групи [розроблено автором]

У науці немає єдиної точки зору на визначення поняття «молодь».

Велика кількість наукових праць, а також прикладних емпіричних досліджень присвячено багатоаспектному вивченню та аналізу соціальних феноменів "молодь" та молодість» [31].

В рамках різних наукових напрямів соціології молоді (психоаналітичного, структурно-функціонального, культурологічного) були розроблені такі підходи до визначення феноменів «молодь», «молодість» (табл. 1.1) [10].

Таблиця 1.1

Підхід	Сутність	Представники
Психофізіологічний	Молодість - період розвитку людської особистості між статевою зрілістю і повної зрілістю	З. Фрейд, Е. Фромм
Соціально-психологічний	Молодь - група людей певного віку, з біологічними особливостями та психологічними відносинами	Г. Стенлі Хол, Ш. Бюлер, В. Райх, Е. Еріксон
Конфліктологічний	Молодість - проблемна стадія у розвитку людини; тривалий конфлікт між людиною і суспільством; це стресовий, але важливий період у житті людини	І. В. Бестужев-Лада,
Рольовий	Молодість - особливий період в житті людей, досягаючи якого, люди вже не відіграють соціальні ролі дитини, але в той же час не є повністю носіями ролей дорослої людини	М. Тігма, Е. Саар
Субкультурний	Молодь - група людей, що володіє особливим способом життя, стилем поведінки, культурними цінностями і нормами, що відрізняються від зразків домінуючої культури	Шпрангер, Т. Парсонс, Т. Розак, Ч. Рсйч
Стратифікаційний	Молодь - особлива соціально-демографічна група, що виділяється на основі вікового критерію, що володіє особливими соціальними позиціями, тобто становить певне положення в структурі соціального простору	В. Т. Лісовський, В. І. Чупров
Соціологічний	Молодість - період активного включення молодих людей у суспільне життя за допомогою механізмів первинної та вторинної соціалізації	І. М. Ільїнський
Аксіологічний (ціннісний)	Молодість - соціально значущий, один з найважливіших етапів життя людини	Л. В. Мосієнко, В. І. Добриніна
Інтерекціоніський	Молодість - один зі станів душі, властивих кожній людині, яке проявляється в спонтанності, безпосередності, нестандартності поведінки (на відміну від стану "батько", орієнтованого на нормативне поведінка, і від стану "дорослий", орієнтованого на прийняття раціональних рішень)	М. Мід

Суб'єктивний	Молодість - особливе світовідчуття, що характеризується оптимізмом, життєлюбством, прагненням до активної діяльності, спрямованістю в майбутнє	І. С. Кон
Процесуальний	Молодь - група людей, формування яких не завершено, вони не повністю інтегровані в суспільство	Ю. А. Зубок

Джерело: [10] (систематизовано автором дослідження)

Перший критерій для виділення категорії «молодь» – це віковий критерій [19]. Американські соціологи визначають період молодості з 12 до 24 років, при цьому розділяють період молодості на "юнацтво" (з 12 до 18 років) і "вік молодих дорослих" (з 18 до 24 років).

Громадські організації (ООН, ЮНЕСКО) відносять до соціальної групи молоді юнаків і дівчат у віці від 17 до 25 років.

У зв'язку з ускладненням процесу виробництва, подовженням періоду включеності молоді в процес утворення, ускладненням процесу соціалізації особистості в 1970-1980-і рр. істотно розсунулися вікові межі молоді: нижня межа знаходиться між 14-16 роками, верхня - між 25-30, а в деяких країнах - між 30-35 роками.

Межі молодіжного віку обумовлені в першу чергу особливостями підготовки і вступом молодих людей у доросле життя.

У нормативних правових документах держав фіксуються права і можливості молодих людей займатися самостійною професійною діяльністю і нести відповідальність за власні дії.

Другий критерій виділення молоді - «становище в суспільстві» [19].

Становище молоді в суспільстві зв'язується вченими з початком включення молодих людей у суспільне виробництво, тобто в трудову діяльність. Більшою мірою період молодості збігається з періодом отримання освіти і початком трудової діяльності. Соціальне становище молодих людей характеризується високим рівнем соціальної мобільності, необхідністю визначення соціального статусу, проміжністю положення, неповної економічною активністю.

Третій критерій виділення молоді «специфіка соціально-психологічного складу», яка витікає з урахування особливостей психологічного розвитку молодих людей.

Психологічні особливості молоді обумовлені віковими межами молодого покоління як соціальної спільності. Вчені вважають, що приблизно в 14 років людина поступово починає усвідомлювати свої соціальні зв'язки, своє місце в соціальній групі та суспільстві. До 18 років закінчується формування основних психофізичних особливостей людини, а до 24 років завершуються процеси росту в людському організмі, відповідно, зміни в психіці поступово загасають [19].

Термін «субкультура» можна розуміти як соціальне угруповання, яке об'єднане тим, що кожен з його представників себе до нього зараховує (тобто ідентифікує). Члени такого угруповання можуть формувати групи безпосереднього спілкування (компанії, клуби, тусовки), але їхній зв'язок одне з одним може відбуватися і віртуально [47].

Кожен представник чи носій субкультури приймає норми, цінності, картину світу, стиль життя та інше - за зразок свого існування. Але паралельно з цим існують і зовнішні атрибути, які свідчать про приналежність до певного угруповання, як наприклад: жаргон (сленг), зачіска, одяг, зовнішній вигляд [47].

1.2. Особливості технологій соціальної роботи з молоддю

У розв'язанні соціальних проблем молоді, стимулюванні розвитку їхніх сил, конструктивної діяльності щодо змін несприятливої життєвої ситуації соціальні працівники використовують різноманітні технології соціальної роботи - сукупність прийомів, способів діяльності [39].

Термін «соціальна технологія» розглядається як сукупність прийомів, методів і впливів на соціальний об'єкт, що обумовлені необхідністю і потребою досягнення поставлених цілей і отримання заданого результату [14]. При цьому, головним для її успішної реалізації є можливість дотримання конкретної мети (Рис.1).

Мета технологій соціальної роботи з молоддю

дати розуміння того, як окремі індивіди або групи (в нашому випадку це група молоді) можуть подолати шлях у розв'язанні власних життєвих проблем.

Рис.1. Мета технології соціальної роботи з молоддю

[розроблено автором]

Методи соціальної роботи з молоддю поділяють на чотири групи [23]:

- за сукупністю клієнтів (класичні): індивідуальні методи, групові методи, методи соціальної роботи в громаді;
- за змістом і напрямом соціальної роботи: соціально-економічні, психолого-педагогічні, соціологічні, організаційно-розпорядчі;
- за видом соціальної роботи: методи обслуговування, методи супроводу, методи профілактики, методи реабілітації, методи інспектування;
- за способом досягнення науково-дослідної мети соціальної роботи: загальнонаукові (аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, ідеалізація тощо) [23].

Згідно Закону України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю - це діяльність уповноважених органів, підприємств, організацій та установ, що здійснюють соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю, а також фахівців з соціальної роботи та волонтерів, яка спрямована на соціальну підтримку сімей, дітей та молоді, забезпечення їхніх прав і свобод, поліпшення якості життєдіяльності, задоволення інтересів та потреб [29].

Соціальна робота в молодіжній політиці включає в себе соціальну профілактику, реабілітацію, інспектування, волонтерський рух, наявність молодіжних центрів тощо.

Вищезазначений закон визначає також основні складові технології соціальної роботи з сім'ями, дітьми і молоддю. (табл. 1.2) [44].

Таблиця 1.2

Основні складові технології соціальної роботи з молоддю

Складові	Характеристика
Менеджмент у соціальній роботі	управління системою соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, спрямоване на реалізацію її завдань та пошук оптимальних шляхів їх вирішення.
Оцінка потреб	процес збору, узагальнення та аналізу соціальними працівниками інформації щодо стану та життєвих обставин об'єкта соціальних послуг з метою визначення видів та обсягів послуг, їх впливу на процес подолання складних життєвих обставин.
Соціальне інспектування	система заходів, спрямованих на виявлення, здійснення аналізу, нагляду за умовами життєдіяльності сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, моральним, фізичним і психічним станом дітей та молоді, оцінку їх потреб, контроль за дотриманням державних стандартів і нормативів у сфері соціальної роботи.
Соціальне обслуговування	система соціальних заходів, спрямованих на сприяння, підтримку і надання послуг сім'ям, дітям та молоді з метою подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримку соціального статусу та повноцінної життєдіяльності.
Соціальна профілактика	вид соціальної роботи, спрямованої на запобігання складним життєвим обставинам сімей, дітей та молоді, аморальній, протиправній поведінці в сім'ях, серед дітей та молоді, виявлення будь-якого негативного впливу на життя і здоров'я дітей та молоді і запобігання такому впливу та поширенню соціально небезпечних хвороб серед дітей та молоді.
Соціальна реабілітація	вид соціальної роботи, спрямованої на відновлення основних соціальних функцій, психологічного, фізичного, морального здоров'я, соціального статусу сімей, дітей та молоді.
Соціальний супровід	вид соціальної роботи, спрямованої на здійснення соціальних опіки, допомоги та патронажу соціально незахищених категорій дітей та молоді з метою подолання життєвих труднощів, збереження, підвищення їх соціального статусу.
Супервізія	вид діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спрямований на забезпечення належної якості соціальної роботи, запобігання професійним ризикам шляхом навчання соціальних працівників, наставництва та професійної підтримки на робочому місці.

Джерело: [47,48,58,59] (систематизовано автором дослідження)

Отже, технологія соціальної роботи з молоддю є діяльністю уповноважених органів, підприємств, організацій та установ незалежно від їх підпорядкування і форми власності та окремих громадян, яка спрямована на створення соціальних умов життєдіяльності, гармонійного та різнобічного розвитку молоді, захист їх конституційних прав, свобод і законних інтересів, задоволення культурних та духовних потреб [40].

Однією із найважливіших є технологія соціальної терапії. Вона, як галузь наукового знання, орієнтує на вирішення соціально-терапевтичних проблем. Насамперед, в основу технології покладено такі проблеми як подолання аномалій життєвих орієнтацій, соціальні цінності суб'єктів суспільного життя, зокрема молоді, їх уявлення про справедливість і несправедливість [4; 43; 58].

У процесі соціальної роботи з молоді досить часто використовується технологія консультування, завдяки якій встановлюється із клієнтом контакт шляхом вербальної комунікації, у ході якої виявляються проблеми, вирішується як посприяти молодій людині у їх вирішенні [13;12].

На початку нинішнього століття гостро постало питання як активізувати молодь, сформувані її соціальну активність та соціальну компетентність [36; 37; 38], посилити розвиток естетичних смаків, залучити до культурно-дозвільних заходів, до відвідування різних гуртків, клубів тощо. Це можна реалізувати завдяки технології «Арт-терапії» або «терапії мистецтвом». Близької до неї є музикотерапія, яка націлює на соціалізацію молоді через опанування музичної культури, субкультури, організацію відвідування концертів, зльотів, тематичних дикотек тощо [56].

Спорідненою технологією до двох попередніх є творча технологія, яка, з одного боку, має сприяти розвитку індивідуальної творчості, а з іншого, має стимулювати колективну творчу діяльність молодих людей. У процесі формування сенсожиттєвих орієнтацій молоді варто звернутися до бібліотерапії, яка передбачає підбір спеціальної літератури (у свою чергу вона здійснює вплив на свідомість індивіда). Близькими до цієї технології є соціально-педагогічні технології. Вони

також формують сенсо-життєві орієнтації молодих людей та впливають на становлення та розвиток соціальних очікувань молодих людей, особливо учнівської та студентської молоді [39]. Відмінність полягає в тому, що ця технологія є більш активною, оскільки передбачає участь соціального працівника (або соціального педагога) у вихованні молодої людини.

Нині на порядку денному стоять нові виклики, пов'язані з модернізацією соціальної роботи з молоддю, створенням у суспільстві умов і механізмів оптимальної соціалізації молоді [56].

1.3 Молодіжна соціальна робота як інноваційний напрям з молоддю людиною.

Під «соціальними інноваціями» розуміють «нововведення у соціальній практиці, що виникають у відповідь на зміну соціальних умов, потреб суспільства, нові проблеми, які не вирішуються традиційними способами» [8].

Діти та молодь як найбільш вразливі соціальні категорії, так як для яких характерним є широким спектр соціальних проблем. Відповідно до законодавства України, «дитина – особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше»; «молодь – молоді особи – особи віком від 14 до 35 років, які є громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах [8].

Наявність тих або інших соціальних проблем дає поштовх до розробки, створення та впровадження нових технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю. Так, інноваційними та дієвими є технології раннього втручання, ведення випадку. Перспективною є робота у напрямку формування навичок усвідомленого батьківства і запобігання відмовам від немовлят, зокрема послуги соціальної квартири для вагітних та молодих матерів з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. Інноваційною є технологія соціальної роботи щодо профілактики відмов від новонароджених дітей з метою запобігання інституціалізації дітей раннього віку [11].

Інноваційними у вітчизняному досвіді є досудові доповіді щодо неповнолітніх та мотиваційне консультування, що застосовуються у профілактиці правопорушень серед неповнолітніх, реабілітації дітей, які перебувають у конфлікті з законом. Варто зазначити мультидисциплінарний підхід у допомозі внутрішньо переміщеним особам, сім'ям з дітьми. Актуальними в реаліях сьогодення є мобілізація ресурсів громади щодо підтримки сімей із дітьми, інтегрована модель надання соціальних послуг та захисту прав дитини на рівні громади. Надання реабілітаційних послуг дітям з інвалідністю є ключовим фактором, що впливає на можливість інтеграції у суспільство. Соціально-педагогічний підхід у абілітації та реабілітації людини. Інноваційною є соціальна послуга денного догляду для дітей з інвалідністю [38].

Серед інноваційних форм реалізації молодіжної роботи в Україні можна виокремити [36]:

- коворкінг-центри;
- хаби;
- коворкінги;
- антикафе.

У регіонах України напрацьовано досвід роботи різних форм молодіжного представництва, таких як молодіжні ради, молодіжні колегії, координаційні ради з питань молодіжної політики, студентські ради, парламенти.

Молодіжний банк ініціатив (МБІ) – це модель залучення молоді до громадської активності у власній громаді, яка успішно працює в різних країнах світу з 2002 р. для надання можливості молоді стати учасниками ініціативних груп з підготовки проєктів покращення життя в громаді, розкрити лідерський потенціал, розвинути різноманітні компетенції та навички для подальшого професійного та соціально активного життя. Відтак в Україні впроваджується інноваційні форми молодіжної роботи, розроблені, апробовані на практиці [51].

В якості перспективних напрямів інноваційної діяльності в соціальній сфері можна виділити такі напрямки, як: розширення спектра соціальних послуг щодо задоволення соціальних потреб різних груп населення, зокрема дітей та молоді

(соціальний сервіс); збільшення суб'єктів інноваційної діяльності, залучення їх до процесу вирішення соціальних проблем широких верств населення (соціальне партнерство); інформатизація соціальної сфери як основи сучасного науково-технічного прогресу; впровадження в практику соціальних установ інноваційних стратегій розвитку, пов'язаних з розробкою нових, більш якісних товарів і послуг для дітей та молоді, ін. верств населення [17].

Висновки до першого розділу

Проаналізувавши всі аспекти молодіжної роботи ми можемо зробити висновок.

У житті молодої людини умовно можна виділити три основних періоди, зокрема період коли молода людина сама для себе визначає та приймає рішення стосовно навчання і сфери професійної діяльності, період, який пов'язаний із першими роками професійної діяльності, а також період інтенсивної творчості та продуктивної діяльності.

Громадські організації (ООН, ЮНЕСКО) відносять до соціальної групи молоді юнаків і дівчат у віці від 17 до 25 років. Становище молоді в суспільстві зв'язується вченими з початком включення молодих людей у суспільне виробництво, тобто в трудову діяльність.

Метою молодіжної роботи є: дати розуміння того, як окремі індивіди або групи (в нашому випадку це група молоді) можуть подолати шлях у розв'язанні власних життєвих проблем.

Термін «соціальна технологія» розглядається сукупність прийомів, методів і впливів на соціальний об'єкт, обумовлена необхідністю і потребою досягнення поставлених цілей і отримання заданого результату. Під «соціальними інноваціями» розуміють «нововведення у соціальній практиці, що виникає у відповідь на зміну соціальних умов, потреб суспільства, нові проблеми, які не вирішуються традиційними способами».

Технологія соціальної роботи з молоддю є діяльністю уповноважених органів, підприємств, організацій та установ незалежно від їх підпорядкування і форми власності та окремих громадян, яка спрямована на створення соціальних умов

життєдіяльності, гармонійного та різнобічного розвитку молоді, захист їх конституційних прав, свобод і законних інтересів, задоволення культурних та духовних потреб.

У процесі соціальної роботи з молоді досить часто використовується технологія консультування, завдяки якій встановлюється із клієнтом контакт шляхом вербальної комунікації, у ході якої виявляються проблеми, вирішується як посприяти молодій людині у їх вирішенні.

На початку нинішнього століття гостро постало питання як активізувати молодь, розвинути її естетичні смаки, залучити до культурно-дозвільних заходів, відвідування різних гуртків, клубів тощо. Це можна реалізувати завдяки технології «Арт-терапії» або «терапії мистецтвом» та музикотерапії.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ДОСВІДУ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

2.1 Особливості організації роботи молодіжних центрів в Україні.

В Україні були створені перші підліткові клуби (аналог європейських молодіжних центрів) у 1971 році, оскільки потрібно було перш за все забрати підлітків з вулиці. Крім цього потрібно було їх усебічно розвинути шляхом організованого дозвілля, яке було організовано при ЖЕКах і домоуправліннях [35] та фінансувалося за рахунок 2% від сплати кожного мешканця за комунальні послуги. Сьогодні ж клубна система втратила чітко сформульовані цілі, педагогів, дітей, а також матеріально – технічну базу та приблизно 70-80% приміщень.

У 2003 році в Україні було 1656 підліткових клубів, а у 2007 – уже 1506. Сьогодні їх залишилось близько 1000 і ще близько 100 створені за ініціативи громадських організацій. Окрім цього, 17 обласних молодіжних центрів виникли за ініціативи обласних рад та державних адміністрацій (насправді ж молодіжні центри, передбачені Законом, змінюють статuti і перетворюються на обласні молодіжні центри) [6].

Сьогодні молодіжні центри та клуби фактично перебувають у сфері управління Міністерства молоді та спорту України. Проте формально їх діяльність не регламентує жоден документ. На практиці підлітковими клубами керують комунальні підприємства, структурні підрозділи з питань молоді, освіти, культури місцевих державних адміністрацій або інші відомства.

Молодіжний центр – установа (у великих містах - мережа місцевих філій), робота якої спрямована на забезпечення змістовного та якісного дозвілля молоді [15].

Варто зауважити, що молодіжний центр громади має стати не тільки місцем надання певного переліку послуг, але й первинним осередком громадянської активності молоді, наприклад, шляхом створення молодіжного консультативно-

Добавлено примечание ([H1]):

дорадчого органу об'єднаної територіальної громади, молодіжної ради, що об'єднує громадських активістів, представників молодіжних громадських об'єднань.

Метою молодіжних центрів є:

- ✓ громадянська освіта молоді через участь у суспільній діяльності;
- ✓ національно – патріотичне виховання;
- ✓ розвиток волонтерства та мобільності молоді;
- ✓ реалізація творчого потенціалу молодих осіб;
- ✓ формування здорового способу життя;
- ✓ сприяння зайнятості молоді у вільний час та молодіжному підприємству.

Основними завданнями центру є:

- ✓ утвердження громадянської позиції, духовності, моральності, національно-патріотичної свідомості та формування у молоді сімейних, національних і загальнолюдських цінностей;
- ✓ популяризація стандартів європейської молодіжної політики і роботи з молоддю в Україні, освітньої філософії та підходів відповідно до рекомендацій Ради Європи та Європейського Союзу;
- ✓ створення умов для творчого розвитку особистості, інтелектуального самовдосконалення та лідерських якостей у молоді;
- ✓ популяризація здорового способу життя молоді;
- ✓ сприяння працевлаштуванню молоді та зайнятості у вільний час, молодіжному підприємству;
- ✓ забезпечення розвитку міжнародного молодіжного співробітництва та міжрегіональної взаємодії молоді в Україні, сприяння волонтерській діяльності та мобільності молоді.

Принципи роботи молодіжних центрів, зокрема у ЄС [25]:

1. Організувати дозвілля молоді людини в позанавчальний час – навіть якщо вона прийшла просто поспілкуватися з однолітками.
2. Центр має бути розташований у межах мікрорайону, щоб юнацтво могло дістатися туди в будь – який час без батьків.

3. Центр має бути доступним, робочі години – зручними для молоді, а заняття в ньому - безкоштовними.

4. Ті, хто не може відвідувати професійні заняття через обмежені можливості, тощо – можуть навчатися цьому в центрі.

5. Дозвілля організовується не лише для підлітків, але й для дітей та дорослих (освіта протягом усього життя).

З метою сприяння участі громадськості, зокрема молоді, у забезпеченні ефективної діяльності центру при ньому обов'язково утворюється консультативно-дорадчий орган – експертна рада, яка діє відповідно до положення про експертну раду, затвердженого Засновником [45].

З метою підвищення якості діяльності молодіжних центрів і послуг, що ними надаються, за результатами ряду обговорень, проведених у регіонах України з представниками місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, молодіжних центрів і просторів та ініціативних груп з їхнього створення, закладів освіти, культури, туризму й краєзнавства, громадських активістів, визначені критерії оцінка якості діяльності регіональних та місцевих молодіжних центрів. Ці критерії затверджені Наказом Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Національного знаку якості та критерії якості для молодіжних центрів» [57].

Сьогодні в Україні вже діє більше сотні молодіжних центрів і просторів різної форми власності, у тому числі утворених на базі закладів освіти, культури, спорту. Найбільш поширена мережа молодіжних центрів діє у Донецькій області. У рамках проекту «Гідна країна для гідних людей» було створено 85 молодіжних центрів. Розвиток мережі молодіжних центрів є пріоритетом молодіжної політики в Україні [30], яка спряє успішній діяльності молодіжних центрів (Табл. 1.3).

Табл. 1.3

Успішні приклади діючих молодіжних центрів в Україні

Назва центру	Структура	Напрями діяльності
<p>Донецький обласний дитячо – молодіжний центр</p> 	<p>Засновник: Донецька обласна рада. Формат: Комунальний позашкільний навчальний заклад. Підтримка та розвиток дитячого та молодіжного громадського руху, освітні та консультаційні послуги з актуальних для молоді питань.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Неформальна освіта; ✓ Програми для створення, підтримки та розвитку дитячих та молодіжних громадських організацій; ○ Впровадження методик національно – патріотичного виховання в діяльність дитячих та молодіжних громадських організацій; ○ Розвиток лідерських та управлінських якостей; ✓ Розвиток журналістських здібностей та медіа – складової.
<p>Сумський міський центр дозвілля молоді, м. Суми</p> 	<p>Засновник: міська рада Формат: майданчик для налагодження партнерських відносин між владою та молоддю. Надає практичну, організаційну, інформаційну та ресурсну підтримку в реалізації молодіжних проєктів та ініціатив; освітні та консультаційні послуги з актуальних для молоді питань.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формування національної свідомості та патріотичного виховання молоді; • Підтримка діяльності громадських об'єднань та студентського самоврядування; • Пропаганда здорового способу життя серед молоді та підлітків; • Підтримка творчої та обдарованої молоді, розвиток культурних традицій в молодіжному середовищі; • Сприяння розвитку змістовного дозвілля молоді; • Розвиток міжнародних молодіжно – культурних контактів та обмінів.
<p>Молодіжний центр Дніпропетровщини, м. Дніпро</p> 	<p>Засновник: обласна рада та обласна державна адміністрація. Платформа для реалізації кращих молодіжних ініціатив Дніпропетровської</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Враховувати потреби та прагнення молоді; • Забезпечувати можливості для навчання молоді; • Підтримувати молодь в активному та конструктивному вивченні міжкультурних

	<p>області, вільний простір, де народжуються та втілюються ідеї шляхом неформальної освіти.</p>	<p>відносин; • Практика оцінювання з метою покращення якості молодіжної роботи;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підтримка командного навчання; • Розвиток провідних молодіжних програм; • Розробка, впровадження та оцінювання молодіжних проєктів з метою покращення якості молодіжної роботи.
<p>Львівський обласний молодіжний центр, м. Львів</p> 	<p>Засновник: обласна рада та обласна державна адміністрація.</p> <p>Формат: платформа для комунікацій, співпраці та розвитку компетенцій молодих людей, з метою реалізації потенціалу молоді для втілення суспільно – корисних ініціатив. Центр активно працює над відкриттям можливостей молоді щодо участі у громадському житті та розбудові мережі молодіжних громадських організацій і служить майданчиком для комунікацій між молоддю, громадським сектором та органами влади.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Створення умов для творчого розвитку особистості, інтелектуального самовдосконалення молоді; • Профорієнтаційна робота серед молоді; • Сприяння підвищенню громадської активності молоді та розвитку волонтерської діяльності; • Поширення практики неформальної освіти та самоосвіти; • Розвиток міжнародного співробітництва для реалізації молодіжних проєктів.
<p>Мережа молодіжних центрів у Донецькій області (м. Маріуполь, м. Мангуш, Волноваський район)</p> 	<p>Засновник: ГО «Маріупольська Спілка Молоді» за підтримки UNICEF, Датської Ради у справах біженців в Україні (DRC), за фінансової підтримки офісу надання допомоги при надзвичайних гуманітарних ситуаціях Агенства США з міжнародного розвитку (USAID), в</p>	<p>Напрями діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Семінари і тренінги з безпечної поведінки, розвитку важливих соціальних життєвих навичок (ефективне працевлаштування, управління особистим і сімейним бюджетом, взаємини з оточуючими); • Майстер – класи • Школа діджеїв; • Арт – терапія; • Індивідуальні консультації психолога;

	<p>рамках реалізації проекту « Соціально правовий захист життєзабезпечення і екстрена підтримка постраждалих від конфлікту груп населення Південного Сходу України).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Цікавий, корисний і насичений дозвілля; • Різноманітні тренінгові програми.
<p>Молодіжний центр Волині, м.Луцьк</p> 	<p>Засновник: громадська організація Відкритий простір для роботи, відпочинку та розвитку молодіжних організацій Волині</p>	<p>Напрями діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Безкоштовне приміщення для заходів та роботи молодіжних об'єднань, незалежно від реєстрації та сфери діяльності; • Ресурсний центр, надання безкоштовного обладнання для робочих заходів (проектор, мікрофони, плазма, екрани); • Програми для розвитку організацій та проектів; • Сприяння в організації заходів та реалізації проектів молоді; • Волонтерська робота в десятках молодіжних проектів; • Сприяння міжнародній співпраці молодіжних організацій за підтримки Британської Ради, Посольства США в Україні.

Джерело: [59] (систематизовано автором дослідження)

Уряд затвердив Типові положення про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі, що сприятиме розвитку молодіжної інфраструктури в Україні [56].

Рішенням рекомендовано органам місцевого самоврядування утворити з урахуванням соціальних потреб молодіжні центри та забезпечити організацію їх діяльності. Також документом визначено завдання Мінмолодьспорту в шестимісячний строк розробити та затвердити примірні штатні нормативи та розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів умови оплати праці працівників молодіжного центру. Нагадаємо, що розроблення Типового положення про молодіжний центр, створення доступної молодіжної інфраструктури для навчання,

самореалізації та змістовного дозвілля молоді було ще передбачено Планом пріоритетних дій Уряду на 2017 рік [56] та іншими нормативними документами (Додаток А).

2.2. Зміст та форми соціальної роботи з молоддю в умовах молодіжних центрів (на прикладі м. Бровари).

З метою активізації роботи учнівського самоврядування у місті Бровари в 2008 році створено проект «Самоврядування дітей міста».

У листопаді 2011 року наказом управління освіти і науки Броварської міської ради координацію роботи Ради дітей та учнівської молоді міста Бровари передано Броварському навчально-виховному об'єднанню [26].

У 2018 році наказом управління освіти і науки Броварської міської ради координацію роботи Ради дітей та учнівської молоді міста Бровари передано Палацу творчості дітей та юнацтва Броварської міської ради Київської області, на базі якого працює гурток «Лідер».

У 2021 році відбулося створення Броварської територіальної громади, що посприяло розширенню Ради та появи Ради дітей та учнівської молоді Броварської територіальної громади [18].

Рада дітей та учнівської молоді Броварської територіальної громади – це добровільне незалежне об'єднання осередків самоврядування навчальних закладів громади.

Самоврядування дітей та учнівської молоді передбачає організацію учнями життєдіяльності у власному колективі, набуття вміння приймати рішення та брати відповідальність за них, розкриття свого внутрішнього потенціалу, вияв ініціативи, творчості, креативності, виховання вольових та моральних якостей.

Завдяки зусиллям членів Ради дітей та учнівської молоді учнівське самоврядування в Броварській громаді стало уособленням демократичної атмосфери в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, формою самодіяльної організації дитячого життя та важливим чинником самовиховання особистості [33].

Рада дітей та учнівської молоді міста Броварської ТГ працює за проектними технологіями. План роботи на 2021 рік передбачає реалізацію таких проектів [37]

- «Рада & Со» - комісія з питань партнерства та зв'язків з громадськістю;
- «Щасливе юнацтво» - комісія з питань освіти та захисту прав дітей;
- «Еко Ренесанс» - комісія з питань екології, спорту та здорового способу життя;
- «Надихай» - комісія з питань культури, дозвілля та волонтерської діяльності;
- «Рада online» - комісія з питань преси та інформаційного забезпечення.

З метою підтримки молоді, яка виходить з-під опіки, та її підготовки до самостійного життя у програмах СОС Дитячі Містечка реалізується Молодіжна програма.

Головна мета – формування в молоді навичок самостійності в різних сферах: планування часу, особистого бюджету, раціонального використання коштів, створення сім'ї, збереження здоров'я, професійної підготовки [20].

Також в рамках Молодіжної програми молодь має можливість отримати субсидії від організації на освіту, оренду квартири, купівлю інструментів для ведення малого підприємництва тощо.

А найголовніше – це підтримка наставниками протягом перших 3-6 років становлення у самостійному житті.

Програма складається з трьох етапів:

Перший етап передбачає підготовку до виходу з під-опіки у період, коли підліток ще проживає у прийомній сім'ї [45]:

- професійну орієнтацію;
- допомогу у виборі майбутнього місця професійного навчання;
- розвиток соціальних та життєвих навичок, необхідних для самостійного життя;
- визначення часу та умов виходу з-під опіки, налагодження контакту з майбутнім наставником.

Другий етап напівсамостійного проживання включає індивідуальний супровід молоді після виходу з-під опіки.

Супровід здійснюється підготовленими наставниками. В ході супроводу молоді люди мають можливість отримати фінансову підтримку для отримання професійної освіти, підвищення кваліфікації, практичного досвіду роботи та організації тимчасового проживання. СОС Дитячі Містечка надає підтримку молодим людям на ремонт та облаштування житла.

Третій етап — подальше відслідковування життєвих історій випускників СОС Дитячі Містечка.

У вересні 2018 року в Києві було відкрито Молодіжний центр, який щомісячно відвідує більше 250 юнаків та дівчат, які проживають в Дитячому Містечку у Броварах(14+), які вийшли з-під опіки (18+), віком 14+ з родин у кризі, з місцевої громади, а також спеціалістів, що працюють у сфері захисту прав дітей [50].

Мета діяльності Молодіжного центру – створення інноваційної платформи для ефективної взаємодії дітей-вихованців альтернативних форм виховання, молоді, що виходить з-під опіки та молоді з громади, з метою розвитку соціальних та професійних навичок, інтеграції дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та молоді з їх числа у громаду [32].

31.03.2023 року у Великій залі Броварської райдержадміністрації за ініціатииви Благодійної організації «Фонд громади Березані» відбулася робоча зустріч-нарада учнівської молоді – розробників соціальних проектів, метою якої були підвищення результативності молодіжної роботи у територіальних громадах та пошук нових форматів взаємодії громадськості і влади задля створення окремих соціальних проектів.

Значна увага була приділена темі Молодіжних банків ініціатив – способам залучення молоді до прийняття рішень щодо вирішення проблем місцевої громади. Мова йшла не лише про надання грантів, а і щодо особистих програм розвитку, які надають можливість молодим людям отримати навички у сфері лідерства, командної роботи, комунікації, ведення переговорів, управління проектами, прийняття фінансових рішень, практичному втілення своїх ідей [34].

У ході зустрічі-наради за допомогою онлайн включення виступила директор департаменту молодіжної політики Міністерства молоді та спорту України Олеся КРАВЧЕНКО. Учніська молодь – розробники соціальних проектів – презентували втілення своїх ідей та ініціатив (рис. 1), (рис. 2).

(Рис. 1)

(Рис. 2)

Також у м. Броварах важливою складовою соціальної роботи з молоддю є Броварський міський центр соціальних служб для сім'ї, який нещодавно поміняв назву на «Центр соціальних служб Броварської міської ради Броварського району Київської області».

У Броварській громаді існують такі громадські організації та об'єднання [60]:

Таблиця 1.4.

Громадські організації та об'єднання Броварської громади

Назва	Де знаходиться?
Молодіжний центр соціальної адаптації „Гетьман”	сmt. В.Димерка вул. Петровського, 15
Броварська районна молодіжна громадська організація «Регіональне об'єднання Броварщини»	м. Бровари бул. Незалежності, буд.15, кв.167
Громадська організація «Молодіжна асоціація «Вперед»	Київська область, м. Бровари, вул.. Короленка, буд. 68, кв. 211

Броварська міська молодіжна громадська організація «Молодіжна рада міста»		Київська область, м. Бровари, вул. Кірова, буд. 92
Молодіжна громадська організація «Бровари, інтелект, освіта» (БІОС)		Київська область, м. Бровари, ул. Красовського, буд. 3
Броварська міська молодіжна громадська організація «Центр розвитку Громадянського суспільства»		Київська область, м. Бровари, Бульвар Незалежності, буд. 8-Б, кв. 32
Молодіжна громадська організація м. Бровари «Молодіжна ініціатива»		Київська область, м. Бровари, вул. Незалежності, буд. 9-А
Броварська міська молодіжна громадська організація «АВАНГАРД плюс»		Київська область, м. Бровари, вул. Гагаріна 18, к. 405
Броварська міська молодіжна громадська організація «СОЛ МАННАЗ»		Київська область, м. Бровари, вул. Незалежності, буд. 2

[60] розроблено автором дослідження

2.3 Організація та планування роботи молодіжного центру за місцем проживання.

Створення молодіжного центру в регіоні є одним із способів надання місцевій молоді різноманітних розвиваючих видів діяльності. Молодіжний центр роблять якісним мотивовані та компетентні фахівці і сучасні умови для діяльності. При створенні молодіжного центру, розвитку діяльності та послуг враховується кількість, очікування та потреби молодих людей у регіоні. Стабільна діяльність молодіжного центру базується на галузевому плані розвитку.

Під час підготовки документів молодіжного центру важливо відобразити потреби та можливості регіону. Окрім вікового розподілу, переваг та проблем молоді, важливо знати і регіон - тих, хто працює з молоддю, дійсні цінності та місцеві бачення. Вимоги та очікування до молодіжного центру повинні бути

усвідомлені, реальні, збалансовані. Необхідно забезпечити достатній людський ресурс як для керівництва, так і для безпосереднього контакту з молоддю. З позиції молоді та регіонального розвитку важливою є послідовність, тому в молодіжному центрі необхідно забезпечити сучасні побутові умови та мотивацію персоналу [55].

Вихідними документами для високоякісної та цілеспрямованої молодіжної роботи є: статут/положення молодіжного центру, план розвитку, посадові інструкції, стандарти обслуговування, правила внутрішнього розпорядку, регламент бухгалтерського обліку, регламент заробітної плати), договір купівлі послуг, робочі плани, угоди про співробітництво, інформаційно-комунікаційний план, регламент архівації, порядок визнання молодих людей та працівників по справам молоді, форми реєстрації учасників та інші важливі та відповідні договори [44].

Місцеві самоврядування або громадські організації, що створюють або розвивають молодіжний центр, повинні враховувати, що відповідно до принципу забезпечення рівних можливостей діяльність у відкритій зоні для молодих людей є безкоштовною, і тому важливо продумати план фінансування центру, що створюється. Подальша ефективність витрат на утримання молодіжного центру значною мірою залежить також і від попередньої роботи зі створення молодіжного центру (наприклад, вибір конструкції, уникнення дублювання діяльності, робота мережі).

Виходячи з особливостей регіону, інтересів та потреб молодих людей, молодіжний центр створює умови для розвиваючих видів діяльності, зокрема [54]:

- дозвільна діяльність;
- волонтерство;
- трудове виховання (трудова (учнівські) дружини), діяльність з ознайомлення професійним життям);
- фонди участі / молодіжні активи;
- розвиваючий відпочинок;
- тренінги;
- міжнародна молодіжна робота;

- консультування;
- мобільна молодіжна робота;
- проекти/заходи, ініційовані молоддю;

Важливо побачити важливість процесу роботи з молодою людиною починаючи з надання послуги відкритого приміщення, до орієнтованих на інтерес цільових можливостей діяльності та результатів. Потенціал молодіжних центрів найкраще проявляється в орієнтованій на молодь роботі мережі, де свідоме направлення, раннє виявлення, взаємна довіра між партнерами та узгоджений розподіл праці забезпечують ефективність молодіжної роботи в регіоні та необхідну підготовку молодих людей до самостійного життя. Створення молодіжного центру має базуватися на потребах громади. Визначення потреб та роз'яснювальна робота можуть бути отримані як від молоді, так і від місцевого самоврядування.

Однією із форм організації роботи з дітьми та молоддю в громаді є діяльність клубів за місцем проживання, які згідно з Законом України «Про позашкільну освіту» відносяться до закладів позашкільної освіти. Засновниками закладу позашкільної освіти можуть бути: центральні та місцеві органи виконавчої влади; органи місцевого самоврядування; підприємства, установи, організації України та їх об'єднання незалежно від форм власності та підпорядкування; громадяни України [27].

Позашкільна освіта в Україні здійснюється за різними напрямками, серед яких: художньо-естетичний, науково-технічний, еколого-натуралістичний, туристсько-краєзнавчий, дослідницько-експериментальний, фізкультурно-спортивний або спортивний, військово-патріотичний, бібліотечно-бібліографічний, соціально-реабілітаційний, оздоровчий, гуманітарний.

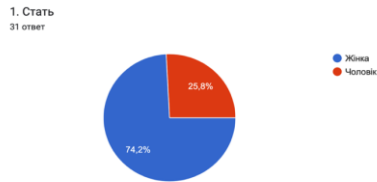
Клуби за місцем проживання є ключовою ланкою в системі соціального виховання дітей та молоді. Їхня робота побудована за принципом відкритості для всіх бажаних та являє собою різноманіття організаційних форм відповідно до різнобічних інтересів і потреб дітей та підлітків [28].

Відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту» (2000 р.) клуби та об'єднання за місцем проживання незалежно від підпорядкування, типів і форм власності входять до структури позашкільної освіти (стаття 5). Завданнями діяльності клубів за місцем проживання є: надання знань; формування умінь та навичок за інтересами; забезпечення потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальному, духовному і фізичному розвитку; підготовка до активної професійної та громадської діяльності; створення умов для соціального захисту та змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців, учнів, слухачів. Закон полегшує утримання клубів та об'єднань за місцем проживання, бо відносить їх до установ – надавачів додаткових послуг, у тому числі й платних. Разом з тим чіткого не сформульовано визначення даної категорії закладів та умов проведення роботи з дорослим населенням, зокрема молоддю віком від 18 до 35 років [57].

Проблемним є питання фінансового забезпечення роботи клубів, поновлення їхньої матеріально-технічної бази через неузгодженість бюджетного фінансування. Так, згідно з наказом Міністерства фінансів України «Про бюджетну класифікацію» (№ 11 від 14.01.2011 р.) клуби за місцем проживання, незалежно від підпорядкування, фінансуються за Кодом функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету 1040 «Соціальний захист сім'ї, дітей та молоді», заклади освіти – за кодом 0900, а заклади фізичної культури та спорту – за кодом 0810.

Через юридичну нерегульованість сьогодні клубна система втратила чітко сформульовані цілі, спеціалістів, учасників, а також матеріально-технічну базу та приміщення.

У квітні 2023 року було здійснено опитування населення с. Княжичів відповідно до розробленого нами опитувальника «Оцінка потреб територіальної громади щодо молодіжної соціальної роботи» (Додаток Б), оскільки потрібно було з'ясувати чи потребують вони новий та вдосконалений молодіжний центр. І ось результати: У опитуванні прийняли участь 31 людини, з яких 74,2 % жінок, 25,8 % чоловіків. (Див. Діагр. 2.1)

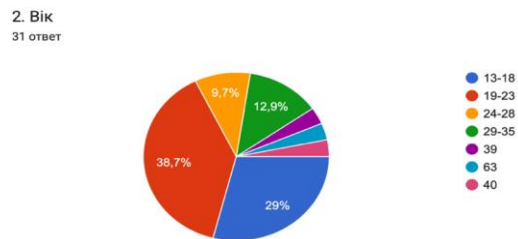

Діаграма 2.1. Стать

Вік опитуваних становив (Див. Діагр. 2.2):

- 29% - 13-18;
- 38,7% - 19-23;
- 9,7% - 24-28;
- 12,9 % - 29-35;

А також по 1% - 39, 63, 40 років.

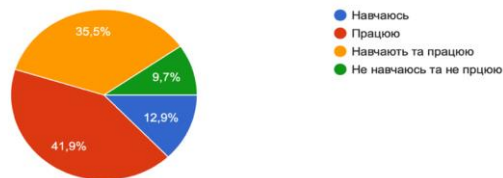

Діаграма 2.2. Вік

Зайнятість опитуваних у відсотках становить (Див. Діагр. 2.3):

- 41,9 % - працюють;
- 35,5 % - навчаються та не працюють;
- 12,9 % - навчаються;
- 9,7 % - не навчаються та не працюють.

3. Зайнятість
31 ответ

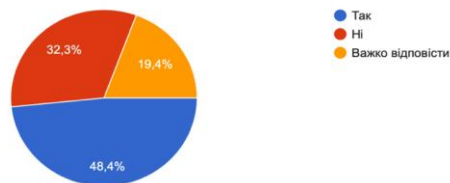

Діаграма 2.3. Зайнятість

На питання «Чи достатня кількість можливостей для самореалізації молоді в громаді?», опитувані відповіли наступним чином (Див. Діагр. 2.4):

- 48,4 % - так;
- 32,3 % - ні;
- 19,4 % - важко відповісти.

4. Чи достатня, на Вашу думку, кількість можливостей для самореалізації молоді у громаді?
31 ответ

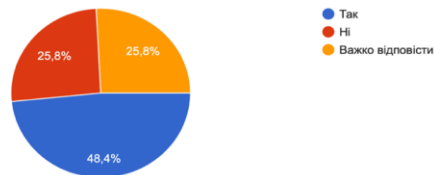

Діаграма 2.4. Чи достатня, на вашу думку, кількість можливостей для самореалізації молоді у громаді?

На питання «Якщо б у опитуваного виникла ідея, щось змінити в с. Княжичі чи знають вони куди звернутись з цією ідеєю». Опитувані відповіли (Див. Діагр. 2.5):

- 48,4% - так;
- 25,8% - ні;
- 25,8% - важко відповісти;

5. Якщо у Вас виникла креативна ідея, щоб змінити своє місто чи село, то чи знаєте Ви, куди звернутися, щоб втілити її у життя?
31 ответ

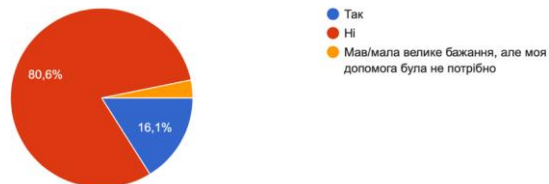

Діаграма 2.5. Якщо у Вас виникла креативна ідея, щоб змінити своє місто чи село, то чи знаєте Ви, куди звернутись, щоб втілити її у життя?

На питання «Чи доводилось брати участь в організації заходів в своєму населеному пункті», відповіли (Див. Діагр. 2.6):

- 80,6% - ні;
- 16,1% - так;
- 1 % - мав/мала бажання, але допомога не була потрібна.

6. Чи доводилося Вам брати участь в організації заходів у селі Княжичи або місті Бровари?
31 ответ

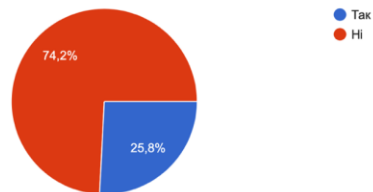

Діаграма 2.6. Чи доводилося Вам брати участь в організації заходів у селі Княжичи або місті Бровари?

На питання «Чи долучався опитуваний до прийняття важливих рішень щодо розвитку громади?», то респонденти відповіли(Див. Діагр. 2.7):

- 72,2 % - ні;
- 25,8 % - так;

7. Чи долучалися Ви до прийняття важливих рішень щодо розвитку громади?
31 ответ

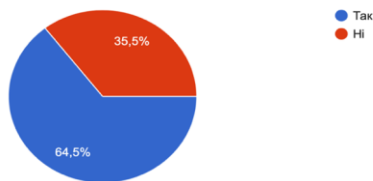

Діаграма 2.7. Чи долучалися Ви до прийняття важливих рішень щодо розвитку громади?

На питання «Чи має опитуваний бажання приймати участь у розвитку та реалізації центра в селі?», відповіді засвідчили наступне (Див. Діагр. 2.8):

- 64,5 % - так;
- 35,5 % - ні.

8. Чи маєте Ви бажання приймати активну участь у житті розвитку та реалізації центра в селі Княжичи?
31 ответ

Діаграма 2.8. Чи маєте Ви бажання приймати участь у житті розвитку та реалізації центра в селі Княжичи?

На питання «У чому опитуваний хотів би взяти участь у діяльності територіальної громади?», респонденти дали розширені відповіді, а саме (Див. Діагр. 2.9):

- 11 осіб (35,5%) – відповіли що хочуть бути членами молодіжної групи;
- 4 особи (12,9%) – відповіли що хочуть мати представництво у виконавчих органах ОТГ;

- 11 осіб (35,5%) – хочуть брати участь у розробці та реалізації стратегій та проектів щодо розвитку ОТГ;
- 6 осіб (19,4 %) – хочуть брати участь у громадських зборах та слуханнях;
- 11 осіб (35,5 %) – хочуть приймати участь у створенні молодіжних ініціативних груп та організацій;
- 16 осіб (51,6%) – хочуть приймати участь у розробці та реалізації молодіжних проектів та ініціатив, заходів.

Діаграма 2.9. Яким чином, ви могли взяти участь у діяльності територіальної громади?

На питання «Чого бракує в с. Княжичах?» опитувані відповіли розширено. А саме, як показало дослідження (Див. Діагр. 2.10):

- 17 осіб (54,8 %) – обрали роботу з високим рівнем заробітної плати та можливості кар'єрного росту;
- 14 осіб (45,2 %) – обрали розвиненної розважальної сфери;
- 16 осіб (51,6 %) – обрали розвиненну інфраструктуру;
- 11 осіб (35,5 %) – обрали безпеку на вулиці.

Діаграма 2.10. Чого на Вашу думку, бракує в селі?

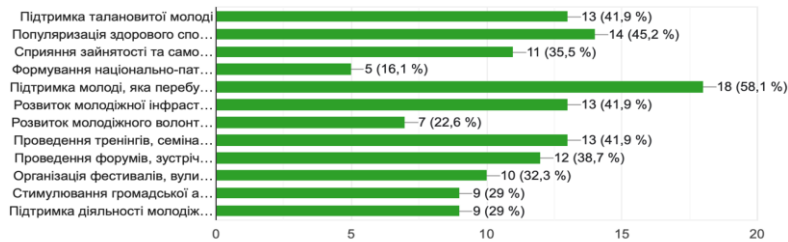
На питання «Які напрямки роботи на думку опитуваного є найбільш важливими для молоді Княжичи зараз?» респонденти дали розширені відповіді, а саме (Див. Діагр. 2.11):

- 13 осіб (41,9 %) – обрали підтримку та талановитої молоді;
- 14 осіб (45,2 %) – обрали популяризацію здорового способу життя;
- 11 осіб (35,5 %) – обрали сприяння занятості та самозайнятості;
- 5 осіб (16,1 %) – обрали формування національно-патріотичної свідомості;
- 18 осіб (58,1 %) – обрали підтримка молоді, яка перебуває у складних життєвих обставинах;
- 13 осіб (41,9 %) – обрали розвиток молодіжної інфраструктури, зокрема молодіжних центрів/ просторів;
- 7 осіб (22,6 %) – обрали розвиток молодіжного волонтерства;
- 13 осіб (41,9 %) – обрали проведення тренінгів, семінарів та інші види навчань;
- 12 осіб (38,7 %) – обрали проведення форумів, зустрічей з цікавими людьми, творчих вечорів;
- 10 осіб (32,3 %) – обрали організація фестивалів, вуличних акцій;
- 9 осіб (29 %) – обрали стимулювання громадської активності;

- 9 осіб (29 %) – обрали підтримка діяльності молодіжної ради або участь в ній.

12. Які, на вашу думку, напрями роботи з молоддю є найбільш важливими для Княжицького населення зараз? (оберіть не менше 3-ти варіантів)

31 ответ

Діаграма 2.11. Які, на вашу думку, напрями роботи з молоддю є найбільш важливими для Княжицького населення зараз?

На питання « В якій сфері опитуваний хотів би себе реалізувати та займатись для покращення села та розвитку центра?» опитувані відповіли наступним чином (Див. Діагр. 2.12):

- 9 осіб (29 %) – обрали спорт, квести;
- 9 осіб (29 %) – обрали культурне дозвілля;
- 5 осіб (16,1 %) – обрали зелений патруль;
- 12 осіб (38,7 %) – обрали волонтерство;
- 9 осіб (29 %) – обрали творчі майстер-класи;
- 7 осіб (22,6 %) – обрали тематичні вечори;
- 12 осіб (38,7 %) – обрали вечірні клуби;
- 1 особа (3,2 %) – обрали інших варіант.

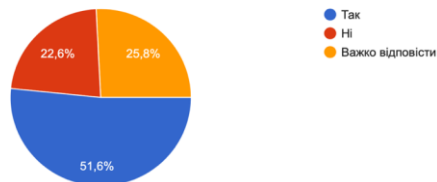

Діаграма 2.12. В якій сфері ви б реалізували себе, чим би займались?

На питання «Чи хотів би опитуваний долучитись до розробки та реалізації молодіжного центру в Княжичах» респонденти відповіли (Див. Діагр. 2.13):

- 51% - так;
- 22,6% - ні;
- 25,8% - важко відповісти.

16. Чи хотіли б Ви долучитися до розробки та реалізації центру для сім'ї та молоді в с. Княжичи
31 ответ

Діаграма 2.13. Чи хотіли б Ви долучитися до розробки та реалізації центру сім'ї та молоді в с. Княжичи ?

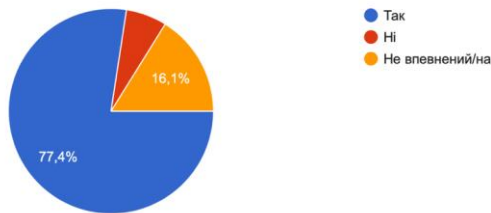
На питання «Чи знає опитуваний що таке Молодіжний центр і навіщо він потрібен», опитуванні відповіли так (Див. Діагр. 2.14):

- 77,4% - так;
- 16,1 % - не впевнений/на;

- 1% - ні.

17. Чи знаєте Ви, що таке Молодіжний центр і навіщо він потрібна в громаді?

31 ответ

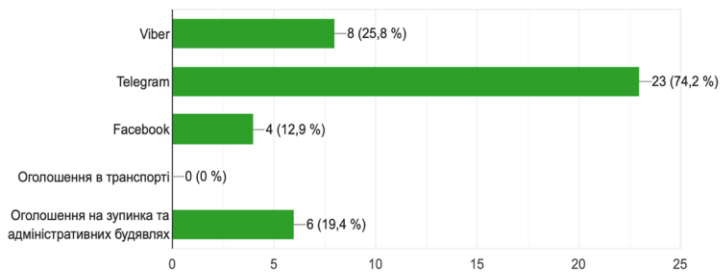
Діаграма 2.14. Чи знаєте Ви, що таке Молодіжний центр і навіщо він потрібен в громаді?

І на питання « В якому месенджері опитуваному буде краще отримувати інформацію про можливості для молоді в громаді», опитувані відповіли наступним чином (Див. Діагр. 2.15):

- 8 осіб (25,8 %) – обрали додаток Viber;
- 23 особи (74,2%) – обрали додаток Telegram;
- 4 особи (12,9 %) – обрали додаток Facebook;
- 6 осіб (19,4 %) – обрали оголошення на зупинка та адміністративних будівлях;
- 0 осіб (0%) – для населення опитування в транспорті не є актуальним.

20. Як Вам зручно отримувати інформацію про можливості для молоді в громаді?

31 ответ

Діаграма 2.15. Як зручно отримувати інформацію про можливості для молоді в громаді?

Для того щоб процес створення молодіжного центру в с. Княжичи пройшло успішно потрібно дотримуватись таких аспектів [61]:

1. Організаційно-правова форма молодіжного центру.

1.1 Молодіжний центр повинен мати організаційно-правову форму. Він може бути в комунальній, приватній або державній власності. Також центр може існувати як громадська організація.

1.2 Молодіжний центр може бути окремою комунальною установою чи закладом (зокрема комунальним підприємством — прибутковим або неприбутковим). Може бути частиною чинної комунальної установи (зокрема філією) або частиною структурного підрозділу виконавчого органу місцевого самоврядування.

2. Штатні працівники молодіжного центру.

2.1. Молодіжний центр повинен мати мінімум 3 працівників, які оформлені у штаті молодіжного центру для здійснення молодіжної роботи.

2.2. У штаті (або поза штатом) комунального центру має бути також бухгалтер_ка центру та технічний працівник.

2.3. Важливим є визначення відповідальної / контактної особи з питань рівності та інклюзії, а також із безпекових питань.

3. Вимоги до компетентностей програмних молодіжних працівників та працівниць.

3.1. Усі програмні працівники центру мають знання щодо основ молодіжної політики та молодіжної роботи. Знають законодавчу базу молодіжної політики, знайомі з документами, що стосуються роботи молодіжного центру. Знають і діють відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики», Національної молодіжної стратегії до 2030 року, затвердженої указом Президента України від 12 березня 2021 року No 94/2021, Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року No 366-р, інших законодавчих та нормативно-правових актів з питань молоді.

3.2. Молодіжні працівники повинні мати достатній рівень поінформованості щодо правових аспектів забезпечення молодіжної політики, зокрема забезпечення рівних прав та можливостей для людей різних соціальних ідентичностей, та знати основне міжнародне та українське законодавство.

3.3. Молодіжні працівники постійно посилюють свою правову компетенцію, яка ґрунтується на правових цінностях суспільства, що включає зокрема готовність застосовувати систему правових знань і умінь у здійсненні своєї діяльності, виявляючи при цьому такі професійно значущі якості, як правова активність і відповідальність.

3.4. Працівники вміють надати першу медичну допомогу.

3.5. Працівники знають правила пожежної безпеки у центрі та дотримуються їх.

3.6. Працівники знають алгоритм дій у випадку ескалації воєнного конфлікту, зокрема під час обстрілів.

3.7. Працівники центру використовують у роботі наскрізний інклюзивний підхід і можуть ідентифікувати різні групи молоді, зокрема вразливі та соціально відокремлені. Володіють належними компетенціями та вміють працювати з

вразливими групами молоді (молодь у складних життєвих ситуаціях, молодь з інвалідністю, молодь різних віросповідань, сексуальної орієнтації тощо).

4. Місія, цілі, завдання молодіжного центру [61].

4.1. Центр має положення, статут чи інший документ, який регламентує його роботу та роз'яснює завдання роботи центру. Цей документ публічно доступний для громадськості.

4.2. У молодіжного центру є конкретна, сфокусована місія, зафіксована в документах центру, яка базується на потребах цільової аудиторії (молоді). Вона легко формулюється персоналом центру та молоддю громади, спрямовує діяльність центру та широко визнається цільовою аудиторією та громадськістю.

4.3. Місія та розроблені на її основі цілі та завдання підкріплюються даними і періодично переглядаються із залученням широкого кола осіб (особливо молоді).

4. Партнери та мережування.

4.1. Молодіжний центр повинен мати партнерів, які сприяють його діяльності. Такі партнерські відносини можуть бути оформлені меморандумами (договорами) про співпрацю (наприклад, лісове господарство може бути партнером у реалізації молодіжного таборування або надавати деревину для ватри біля центру).

4.2. Партнерами центру можуть бути приватні або державні структури, громадські організації, сервісні організації, комунальні та державні установи, міжнародні організації, а також інші молодіжні центри та організації.

5. Фінансування [61].

5.1. Центр повинен мати стале фінансування на комунальні послуги, які забезпечують йому можливість зручної роботи влітку чи взимку.

5.2. Центр має фінансування на програмну діяльність із місцевих соціальних програм.

5.3. Центр має мінімум одне постійне додаткове джерело фінансування, крім бюджетних коштів, яке щоквартально приносить додаткові кошти (наприклад, підтримка від місцевого бізнесу чи негрошові внески партнерів, гранти, благодійні внески мешканців, платні послуги).

5.4. Центр уміє розраховувати фінансові ризики та має резервний фонд чи «фінансову подушку».

5.5. Центр має план фінансової стійкості, що включає план залучення коштів.

5.6. Центр повинен розробити систему платних і безоплатних послуг як для молоді, так і для інших аудиторій, з якими хоче працювати.

Висновки до другого розділу

Проаналізувавши аналіз досвіду реалізації молодіжної соціальної роботи в територіальних громадах, можна зробити висновок.

Молодіжний центр – установа (у великих містах - мережа місцевих філій), робота якої спрямована на забезпечення змістовного та якісного дозвілля молоді. Серед основних напрямів є: громадянська освіта молоді, національно – патріотичне виховання, волонтерство та мобільність молоді; реалізація творчого потенціалу молодих осіб; формування здорового способу життя; сприяння зайнятості молоді та молодіжному підприємництву.

Основними завданнями центру є:

- утвердження громадянської позиції, духовності, моральності, національно-патріотичної свідомості та формування у молоді сімейних, національних і загальнолюдських цінностей;
- популяризація стандартів європейської молодіжної політики і роботи з молоддю в Україні, освітньої філософії та підходів відповідно до рекомендацій Ради Європи та Європейського Союзу;
- створення умов для творчого розвитку особистості, інтелектуального самовдосконалення та лідерських якостей у молоді тощо.

Молодіжний центр роблять якісним мотивовані та компетентні фахівці і сучасні умови для діяльності. Під час підготовки документів молодіжного центру важливо відобразити потреби та можливості регіону. Окрім вікового розподілу, переваг та проблем молоді, важливо знати і регіон - тих, хто працює з молоддю, дійсні цінності та місцеві бачення.

Однією із форм організації роботи з дітьми та молоддю в громаді є діяльність клубів за місцем проживання, які згідно з Законом України «Про позашкільну освіту» відносяться до закладів позашкільної освіти. Засновниками закладу позашкільної освіти можуть бути: центральні та місцеві органи виконавчої влади; органи місцевого самоврядування; підприємства, установи, організації України та їх об'єднання незалежно від форм власності та підпорядкування; громадяни України.

Для того щоб процес створення молодіжного центру в с. Княжичи пройшло успішно потрібно дотримуватись таких аспектів

1. Організаційно-правова форма молодіжного центру.
2. Штатні працівники молодіжного центру.
3. Вимоги до компетентностей програмних молодіжних працівників та працівниць.
4. Місія, цілі, завдання молодіжного центру
5. Партнери та мережування
6. Фінансування.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши наукову літературу та нормативно-правову базу стосовно проблематики нашої кваліфікаційної роботи та відповідно до поставлених завдань, ми можемо зробити узагальнюючі висновки.

1. Одне з перших визначень поняття «молодь» дано в 1968 р. соціологом В. Т. Лісовським: «Молодь – покоління людей, що проходять стадію соціалізації, засвоюють, а в певному віці вже засвоїли, освітні, професійні, культурні і інші соціальні функції.

Наступне визначення поняття молодь було дано соціологом І. С. Коном: «молодь – соціально-демографічна група, що виділяється на основі сукупності вікових характеристик, особливостей соціального положення і обумовлених тим чи іншим складом соціально-психологічних властивостей. Саме це визначення згодом стало основним в соціології молоді.

Визначають три основних періоди у житті молодої людини та основні критерії для визначення молоді: вік, становище в суспільстві, специфіка соціально-психологічного складу.

2. Мета технологій соціальної роботи з молоддю та представили розуміння того, як окремі індивіди або групи (в нашому випадку це група молоді) можуть подолати шлях у розв'язанні власних життєвих проблем.

Соціальна технологія - це сукупність прийомів, методів і впливів на соціальний об'єкт, обумовлена необхідністю і потребою досягнення поставлених цілей і отримання заданого результату та методи соціальної роботи з молоддю. Щодо методів соціальної роботи з молоддю, то їх поділяють на чотири групи:

- за сукупністю клієнтів (класичні): індивідуальні методи, групові методи, методи соціальної роботи в громаді;
- за змістом і напрямом соціальної роботи: соціально-економічні, психолого-педагогічні, соціологічні, організаційно-розпорядчі;
- за видом соціальної роботи: методи обслуговування, методи супроводу, методи профілактики, методи реабілітації, методи інспектування;
- за способом досягнення науково-дослідної мети соціальної роботи: загальнонаукові (аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, ідеалізація тощо).

3. Молодіжний центр – установа (у великих містах - мережа місцевих філій), робота якої спрямована на забезпечення змістовного та якісного дозвілля молоді.

З метою підвищення якості діяльності молодіжних центрів і послуг, що ними надаються, за результатами ряду обговорень, проведених у регіонах України з представниками місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, молодіжних центрів і просторів та ініціативних груп з їхнього створення, закладів освіти, культури, туризму й краєзнавства, громадських активістів, визначені критерії оцінка якості діяльності регіональних та місцевих молодіжних центрів. Ці критерії затверджені Наказом Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Національного знаку якості та критерії якості для молодіжних центрів».

Сьогодні в Україні вже діє більше сотні молодіжних центрів і просторів різної форми власності, у тому числі утворених на базі закладів освіти, культури, спорту. Найбільш поширена мережа молодіжних центрів діє у Донецькій області.

У рамках проекту «Гідна країна для гідних людей» було створено 85 молодіжних центрів. Розвиток мережі молодіжних центрів є пріоритетом молодіжної політики в Україні, яка сприяє успішній діяльності молодіжних центрів.

Молодіжний центр громади має стати не тільки місцем надання певного переліку послуг, але й первинним осередком громадянської активності молоді, наприклад, шляхом створення молодіжного консультативно-дорадчого органу об'єднаної територіальної громади, молодіжної ради, що об'єднує громадських активістів, представників молодіжних громадських об'єднань.

У 2021 році відбулося створення Броварської територіальної громади, що посприяло розширенню Ради та появі Ради дітей та учнівської молоді Броварської територіальної громади.

Самоврядування дітей та учнівської молоді передбачає організацію учнями життєдіяльності у власному колективі, набуття вміння приймати рішення та брати відповідальність за них, розкриття свого внутрішнього потенціалу, вияв ініціативи, творчості, креативності, виховання вольових та моральних якостей.

Завдяки зусиллям членів Ради дітей та учнівської молоді учнівське самоврядування в Броварській громаді стало уособленням демократичної атмосфери

в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, формою самодіяльної організації дитячого життя та важливим чинником самовиховання особистості.

У вересні 2018 року в Києві було відкрито Молодіжний центр, який щомісячно відвідує більше 250 юнаків та дівчат, які проживають в Дитячому Містечку у Броварах(14+), які вийшли з-під опіки (18+), віком 14+ з родин у кризі, з місцевої громади, а також спеціалістів, що працюють у сфері захисту прав дітей.

4. При створенні молодіжного центру, розвитку діяльності та послуг враховується кількість, очікування та потреби молодих людей у регіоні. Стабільна діяльність молодіжного центру базується на галузевому плані розвитку.

Під час підготовки документів молодіжного центру важливо відобразити потреби та можливості регіону. Окрім вікового розподілу, переваг та проблем молоді, важливо знати і регіон - тих, хто працює з молоддю, дійсні цінності та місцеві бачення. Вимоги та очікування до молодіжного центру повинні бути усвідомлені, реальні, збалансовані. Необхідно забезпечити достатній людський ресурс як для керівництва, так і для безпосереднього контакту з молоддю. З позиції молоді та регіонального розвитку важливою є послідовність, тому в молодіжному центрі необхідно забезпечити сучасні побутові умови та мотивацію персоналу.

Молодіжний центр роблять якісним мотивовані та компетентні фахівці і сучасні умови для діяльності. Під час підготовки документів молодіжного центру важливо відобразити потреби та можливості регіону. Окрім вікового розподілу, переваг та проблем молоді, важливо знати і регіон - тих, хто працює з молоддю, дійсні цінності та місцеві бачення.

Однією із форм організації роботи з дітьми та молоддю в громаді є діяльність клубів за місцем проживання, які згідно з Законом України «Про позашкільну освіту» відносяться до закладів позашкільної освіти. Засновниками закладу позашкільної освіти можуть бути: центральні та місцеві органи виконавчої влади; органи місцевого самоврядування; підприємства, установи, організації України та їх об'єднання незалежно від форм власності та підпорядкування; громадяни України.

Для того щоб процес створення молодіжного центру в с. Княжичи пройшло успішно потрібно дотримуватись таких аспектів

1. Організаційно-правова форма молодіжного центру.
2. Штатні працівники молодіжного центру.
3. Вимоги до компетентностей програмних молодіжних працівників та працівниць.
4. Місія, цілі, завдання молодіжного центру
5. Партнери та мережування
6. Фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрущенко В. Освіта в діалозі цивілізаційного зростання комунікативної функції. Освіта і управління. — Т. 8.— 4.1. — 2005. — С. 18—19.

2. Берквенс А., Штеттер Е., Шибко В. Я. та ін. Відновлення довіри до політики завдяки участі молоді: Грузія, Молдова, Україна. Б.М, Б.Р. 85 с.
3. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Академія праці та соціальних відносин. — К.: Центр навч. літератури, 2005. — 172 с.
4. Бех ВЛ. Цілісність соціальної роботи: методологічні, теоретичні та праксеологічні аспекти // Соціальна робота в Україні на початку XXI століття: проблеми теорії і практики: Матеріали доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. 29—31 жовтня 2002 р. — К., 2002. — С. 29—47.
5. Браун А., БоурнА. Супервізор у соціальній роботі. — К.: Пульсари, 2003. — 240 с.
6. Бурая Н.П. Соціальна робота: Навч. посіб. — Х.: Ун-т внутр. справ, 1996. — 104 с.
7. Головатий Н.Ф. Соціологія молоді: курс лекцій. Київ: МАУП, 1999. 224 с.
8. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (5 лютого 1993 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2998-12> (дата звернення: 12 липня 2017 р.).
9. Горпинич О.В. Соціальна робота як фактор формування громадянського суспільства: Автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.03. — К.: Ін-т вищої освіти АПН України, 2005. — 18 с.
10. Горпинич О.В. Соціальна робота як фактор формування громадянського суспільства: Дис.... канд. філос. наук: 09.00.03 / Запорізький держ. ун-т. — Запоріжжя, 2005. — 197 арк.
11. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями: Метод, матеріали для тренера / Авт.-упор.: О.В. Безпалько, Т.П. Авельцева, О.М. Петрик, Г.О. Притиск; за заг. ред. І.Д. Звереві. — К.: Наук, світ, 2004. — 69 с.
12. Державна національна програма "Освіта". Україна XXI століття.— "Освіта", 1993.
13. Державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 1997 року. — К.: НВФ "Студцентр", 1998.

14. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: 36. док.: В 2 т. / Упоряд. В.І. Довженко, Л.С. Волинець, І.Б. Іванова та ін. — К.: АТ "Видавництво "Столиця", 1998. — Т. 1. — 245 с.
15. Дитинство в Україні: права* гарантії, захист: 36. док.: В 2 т. / Упоряд. В.І. Довженко, Л.С. Волинець, І.В. Іванова та ін. — К.: АТ "Видавництво "Столиця", 1998. — Т. 2. — 290 с.
16. Державна програма зайнятості населення на 2001–2004 роки // Соціальний захист. — 2002. — X-7. С. 3—8; № 8. — С. 3—9.
17. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України: сучасний стан і перспективи розвитку. — К.: Академпрес, 1999.
18. Діяльність центрів ССМ по літньому оздоровленню дітей та молоді / За заг. ред. С.В. Толстоухової, І.М. Шнчук. — К.: УДЦССМ, 2000. — 116 с.
19. Жуков В.І. Соціальна політика: світові тенденції та моделі, застосування в Україні // Соціальна політика та менеджмент у соціальній роботі / За заг. ред. І. Звереві та Г. Лактіонової. — К.: Наук, світ, 2001. — С. 8—23.
20. Іванова І.Б. Програма діяльності центрів ССМ щодо соціальної роботи з дітьми та молоддю з особливими потребами // Соціальна робота з молоддю в Україні: 36. інформ.-метод, матеріалів. — К.: Столиця, 1997. — С. 63—75.
21. Іванова І.Б. Соціальна служба як професійна референтна група: Матеріали наук.-практ. конф. 12 травня 2005 р., м. Черкаси / Ред. кол.:
22. Соціальна робота. Укл. В.В. Москаленко, Н.І. Кривоконь, Н.М. Дембіцька. — К.: Фенікс, 2005. — С. 237—244.
23. Соціальна робота: технологічний аспект: Навч. посіб. / А.Й. Кепська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола, О.В. Вакуленко, О.Г. Карпенко; Держ. центр соц. служб для молоді М-ва України у справах сім'ї, дітей та молоді; Ін-т соц. роботи та управління Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. — К.: ДЦССМ, 2004. — 362 с.
24. Папська А.І. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю: Навч. посіб. — К.: УДЦССМ, 2001. — 219 с.

25. Комплексна програма соціальної підтримки та розвитку молоді "Молодь — майбутнє Києва" на 1999—2000 роки. — К., 1999.
26. Конвенція ООН про права дитини. — К.: Укр. правн. фундація, 1995. — 31 с.
27. Конвенція ООН з прав дитини: шляхи практичного застосування: Метод, рек. / Упоряд. Г.М. Лактіонова та ін. — К.: Наук, світ, 2001. — 37 с.
28. Мигович І.І. Соціальна робота. — Ужгород, 1997.
29. Мигович І.І. Соціальна робота (вступ до спеціальності) / Ужгород, держ. ун-т. — Ужгород, 1997. — 191 с.
30. Молодь України у дзеркалі соціології. — К.: УІСД, 2001 — 210 с.
31. Попович Г.М, Соціальна робота в Україні і за рубежом: Навч.-метод, посіб. / Ужгород, держ. ун-т. — Ужгород: МПП "Гражда", 2000. — 134 с.
32. Право. Соціальна робота: теорія і практика: Матер, доп. та повідомлень підсумкової наук. конф. УжДУ (Ужгород, березень 2000 року) / Юрид. ф-т / Ред. В.І. Ярема; Ужгород, держ. ун-т. — Ужгород, 2000. — 154 с.
33. Права дитини: сучасний досвід та інновації: 36. інформац. і метод, матеріалів; За заг. ред. Г. Лактіонової. — К.: Либідь, 2005. — 252 с.
34. Практична соціальна робота / Ред. П. Картер — К.: Асоціація психіатрів України, 1996. — 184 с.
35. Про становище молоді в Україні (за підсумками 1999 р.): Щорічна доп. Президентові України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України. — К., 2000. — 158 с.
36. Савельчук І. Б. Можливості проектно-соціальної діяльності майбутніх соціальних працівників у роботі з дезадаптованими дітьми та молоддю. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Соціально-педагогічна. - 2011. - Вип. 16. - С. 147-154.
37. Савельчук І. Б. Підготовка соціальних працівників за сучасних умов: інноваційні тенденції. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 1. - С. 120-125.

38. Савельчук І.Б. Ресурсне забезпечення інноваційного освітнього середовища підготовки соціальних працівників. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. - 2019. - Вип. 2. - С. 154-158.
39. Савельчук, І.Б. Соціальні очікування молоді: від теоретичного осмислення до практичного застосування у воєнний та післявоєнний період. *Social Work and Education*, 2022. Vol. 9, No. 1. pp. 113-121. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.9>
40. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
41. Соціальна робота з молоддю в Україні: 36. інформ.-метод. матеріалів / Ред. Л.Ф. Бурлачу к. Укр. держ. центр соц. служб для молоді. — К.: Столиця, 1997. — 152с.
42. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: Наук.-навч.-метод. посіб. для студ., магістрантів, асп. та спец. у галузі соц. роботи, соц. педагогіки / Авт.-уклад. С.Я. Харченко; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Луганськ: Альма-матер, 2003. — 198 с.
43. Соціальна робота: теорія, досвід, перспективи: Матеріали доп. та повідомл. міжнар. наук.-практ. конф. (Ужгород, 21—22 жовтня 1999р.)
44. Соціальна робота. Ред. І.І. Мигович: Ужгород, держ. ун-т; Закарпат. обл. держ. адмін. — Ужгород, 1999. — 412 с.
45. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти) І.Д. Зверева, І.В. Козубовська, В.Ю. Керцман, О.П. Пічкач / Ч . І — Ужгород: УжНУ, 2000. — 192 с.
46. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти): Навч.-практ. посіб. для дистанц. навч. / І.Д. Зверева, І.В. Козубовська, В.Ю. Керцман, О.П. Пічкач; Ужгород, нац. ун-т; Укр. асоціація соц. педагогів та спеціалістів з соціальної роботи. — Ужгород, 2000. — 190 с.
47. Соціальна робота в Україні: теорія та практика: Посіб. для підвищення кваліфікації працівників соц. служб для молоді: У 3 ч. / За заг. ред.: А.Я.

Ходорчук; Укр. держ. центр соц. служб для молоді Держ. ком.України у справах сім'ї та молоді; Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка

48. Тюптя Л.Т. Проблемний підхід до процесу соціальної роботи // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Тези доп. — К.: Вид-во "Університет "Україна", 2005. — С. 266—268.
49. Тюптя Л.Т. Проектування інновацій у процесі підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Тези доп. — К.: Вид-во "Університет "Україна", 2005. — С. 173—175.
50. Тюптя Л.Т. Проектування в соціальній роботі // Наукові записки Національного університету "Киево-Могилянська академія". — Вип.: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. — Т. 47. — К.: Вид. дім "Киево-Могилянська академія", 2005. — С. 84—87.
51. Тюптя Л.Т. Психологічна підготовка соціального педагога до діяльності / Вісник університету "Україна". — К., 2001. — № 1. — С. 66—71.
52. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / За ред. А.Й. Капської. — К., 2001. — 140 с.
53. Чейнен Г. Із тіней. — Серія "Соціальна робота". — К., 1997. — 172 с.
54. Savelchuk, D Vybyk, Y Horban, O Koshelieva, O Karakoz Social competence of student youth: The experience of formation in the educational environment of the university within the conditions of pandemic, 2021. — 418 — 490.
55. O Povidachyk, O Vynogradova, T Pavlyuk, O Hrabchak, I Savelchuk, Research activities of students as a way to prepare them for social work: adopting foreign experience in Ukraine, 2022, - Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala 14 (1Sup1), 312-327.
56. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/27675/1/ОСОБЛИВОСТІ%20ТЕХНОЛОГІЙ%20СОЦІАЛЬНОЇ%20РОБОТИ%20З%20МОЛОДЦЮ.pdf>
57. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-tipovih-polozhen-pro-molodizhnij>

58. https://otherreferats.allbest.ru/sociology/00128659_0.html#text
59. <https://sport-koda.org/acticle/merezha-molodizhnyh-centriv-kyivshchyny-kilkist-prostoriv-zrostaye>
60. https://dodmc.dn.ua/images/stories/Biblioteka/molodizni_centri.pdf
61. <https://sites.google.com/a/brovary-rda.gov.ua/www/home/rozbudova-gromadanskogo-suspilstva/gromadski-organizaciie-ta-ob-ednanna>
62. https://static1.squarespace.com/static/627a2e40fe005402b6dbb84a/t/64520a02b57fd1b3e686c1a/1683098119046/UNITY_YouthCenters+web_final.pdf

ДОДАТОК А**Нормативна база молодіжної соціальної роботи**

- [Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»](#)
- [Закон України «Про визнання пластового руху та особливості державної підтримки пластового, скаутського руху»](#)
- [Указ Президента України «Про заходи щодо сприяння розвитку пластового \(скаутського\) руху в Україні»](#)
- [Указ Президента України «Про деякі заходи щодо сприяння вирішенню актуальних питань молоді»](#)
- [Указ Президента України «Про Стратегію розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року»](#)
- [Указ Президента України «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року»](#)
- [Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2021-2025 роки»](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів державної політики з питань молоді та державної підтримки молодіжних та дитячих громадських організацій»](#)
- [Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Порядку реалізації програм, проєктів та проведення заходів державної політики у молодіжній сфері»](#)

- [Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Порядку формування календарного плану заходів щодо реалізації державної політики з питань молоді»](#)

Розвиток молодіжних центрів

1. [Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» \(щодо включення до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, видатків на підтримку діяльності молодіжних центрів\)»](#)
2. [Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі»](#)
3. [Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Національного знаку якості та критеріях якості для молодіжних центрів»](#)
4. [Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр»](#)
5. [Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Примірних штатних нормативів чисельності працівників молодіжних центрів»](#)
6. [Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр» та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»](#)
7. [Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Умов оплати праці працівників молодіжних центрів»](#)

ДОДАТОК Б

Шановні громадяни с. Княжичі!

Всі ми дуже хочемо щоб ваше смт Княжичи процвітало та розвивалось.

Для цього потрібно сумлінно та старанно працювати над реалізацією нашого села. Але треба починати з малого.

Я Бутенко Катерина, розробила опитування для населення Княжичи, щоб кожен з нас вказав що він/вона хоче бачити, як розвивати або просто невелику участь в реалізації побудування в Княжичах молодіжного центру.

Наше життя та нашого села в наших руках!

Приєднуйтеся до опитування, з нетерпінням чекаю ваших відповідей і будемо разом дбати про нашу громаду.

Переходь за посилання та залишайте ваші відповіді:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScInOUFхJUGkcjTyh7jCRH8E7vT8atZe_artjtsP9cXiOAujA/viewform?usp=sharing

The image shows a Google Forms survey interface. The title is 'Опитування молоді Броварської територіальної громади'. Below the title, it says 'Організація соціального центру в ссгт Княжичі!'. The contact information is 'katebutenko120@gmail.com' with a link to 'Сменить аккаунт'. There is also a note 'Совместный доступ отсутствует'. The survey contains five questions:

- 1. Стать ***
 - Жінка
 - Чоловік
- 2. Вік ***
 - 13-18
 - 19-23
 - 24-28
 - 29-35
 - Друге: _____
- 3. Зайнятість ***
 - Навчаюсь
 - Працюю
 - Навчаюся та працюю
 - Не навчаюся та не працюю
- 4. Чи достатня, на Вашу думку, кількість можливостей для самореалізації молоді у громаді? ***
 - Так
 - Ні
 - Важко відповісти
- 5. Якщо у Вас виникла креативна ідея, щоб змінити своє місто чи село, то чи знаєте Ви, куди звернутися, щоб втілити її у життя? ***
 - Так
 - Ні
 - Важко відповісти

At the bottom left, there is a note: '*Обязательный вопрос'.

6. Чи доводилося Вам брати участь в організації заходів у селі Княжичи або місті Бровари? *

- Так
- Ні
- Мав/мала велике бажання, але моя допомога була не потрібна

7. Чи долучилися Ви до прийняття важливих рішень щодо розвитку громади? *

- Так
- Ні

8. Чи маєте Ви бажання приймати активну участь у житті розвитку та реалізації центру в селі Княжичи? *

- Так
- Ні

9. Що Ви ї зробили для розвитку громади, якщо мала можливість? (надайте найбільш розгорнуту відповідь)

Мій ответ _____

10. Яким чином, ви могли б взяти участь у діяльності територіальної громади? Що вам найбільш цікаво? (оберіть усі важливі для вас варіанти)

- Бути членом молодіжної групи
- Мати представництво у виконавчих органах ОТГ
- Участь у розробці та реалізації стратегій та проєктів щодо розвитку ОТГ
- Участь у громадських зборах та слуханнях
- Створення молодіжних ініціативних груп чи організацій
- Розробка та реалізація молодіжних проєктів та ініціатив, заходів
- Другое: _____

11. Чого, на Вашу думку, бракує у селі? (можна обрати декілька варіантів, не більше трьох) *

- Роботи з високим рівнем заробітної плати та можливістю кар'єрного росту
- Більш розвиненної розважальної сфери
- Розвиненої інфраструктури
- Безпеки на вулиці
- Інше

12. Які, на вашу думку, напрями роботи з молоддю є найбільш важливими для княжичського населення зараз? (оберіть не менше 3-ти варіантів)

- Підтримка талановитої молоді
- Популяризація здорового способу життя
- Сприяння зайнятості та самозайнятості
- Формування національно-патріотичної свідомості
- Підтримка молоді, яка перебуває у складних життєвих обставинах
- Розвиток молодіжної інфраструктури, зокрема молодіжних центрів/ просторів
- Розвиток молодіжного волонтерства
- Проведення тренінгів, семінарів та інші види навчання
- Проведення форумів, зустрічей з цікавими людьми, творчих вечорів
- Організація фестивалів, вуличних акцій
- Стимулювання громадської активності
- Підтримка діяльності молодіжної ради або участь в ній

13. В якій сфері ви б реалізували себе, чим би займалися? *

- Спорт, квести
- Культурні дозвілля (танці, театр)
- Зелений патруль
- Волонтерство
- Творчі майстер-класи
- Тематичні вечори
- Вечірній клуб
- Другое: _____

15. Яким на Вашу думку має бути Молодіжний центр? Чи потрібен, на Вашу думку, Молодіжний центр в селі Княжичи? *

Мій ответ _____

<p>16. Чи хотіли б Ви долучитися до розробки та реалізації центру для сім'ї та молоді в с. Їняжичи *</p> <p>☐ Так</p> <p>☐ Ні</p> <p>☐ Важко відповісти</p>	<p>19. Які у молоді в громаді є проблеми, на Вашу думку? *</p> <p>Мой ответ</p>
<p>17. Чи знаєте Ви, що таке Молодіжний центр і навіщо він потрібен в громаді? *</p> <p>☐ Так</p> <p>☐ Ні</p> <p>☐ Не впевнений/на</p>	<p>20. Як Вам зручно отримувати інформацію про можливості для молоді в громаді? *</p> <p>☐ Viber</p> <p>☐ Telegram</p> <p>☐ Facebook</p> <p>☐ Оголошення в транспорті</p> <p>☐ Оголошення на зупинка та адміністративних будівлях</p>
<p>18. Які заходи для молоді Ви хотіли б відвідувати? (визначте усі, важливі для вас, заходи) *</p> <p>Мой ответ</p>	<p>21. Ваші контакти (Ім'я, електронна адреса, телефон), якщо ви і надалі плануєте співпрацювати з молодіжний центром в с. Їняжичах та заради потреб молоді. *</p> <p>Мой ответ</p>

Отправить Очистить